ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1
Предмет на уредување

(1) Со овој закон се уредуваат прашањата коишто се однесуваат на условите за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува пакувањето при негово производство, пуштање на пазар и ставање во употреба; обврските и одговорностите на производувачот, увозникот, извозникот, пакувачот, трговецот и други субјекти кои учествуваат во процесот на производство, пуштање на пазар и ставање во употреба на пакувањето и постапувањето со отпадот од пакување; правилата за собирање, повторна употреба, преработка и отстранување, како и други услови за постапување со отпадот од пакувањето; известувањето; економските инструменти, надзорот, како и други прашања од значење за управувањето со пакувањето и отпадот од пакување.
(2) На прашањата кои се поврзани со правилата за управување со отпад од пакувања кои не се посебно регулирани со овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за управување со отпад.
(3) За регулирање на прашањата во врска со: пристап до информации кои се однесуваат на животната средина, учество на јавноста во донесувањето на одлуките, оцена на влијанието од определени стратегии, планови и програми врз животната средина, оцена на влијанијата од определени проекти врз животната средина, се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон не е поинаку уредено.
(4) На постапките утврдени со овој закон се применува Законот за општа управна постапка доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 2
Цели на законот

Во согласност со начелото на одржлив развој, целите на овој закон се:

- да се спречи создавањето на отпад од пакување;
- да се намали количината на отпад од пакување;
- да се намали и ограничи употребата на штетни метали и материи во пакувањето и со тоа да ја намали токсичноста на отпадот од пакување;
- да се спречи или да се намали негативното влијание врз животната средина од отпадот од пакување и да се обезбеди високо степен на заштита на животната средина
- да се постигне високо ниво на повторна употреба на пакувањето:
- да се потигне високо ниво на рециклирањето и други видови на преработка на отпадот од пакување и намалување на крајното отстранување на отпадот од пакување;
- да се обезбедат услови за воспоставување на системи за враќање, селектирање, собирање, повторна употреба, преработка и рециклирање на отпадот од пакување;
- да се обезбедат услови за воспоставување и развој на пазар на преработка и рециклирање на отпадот од пакување, и
- да се обезбедни еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица и да се избегнат и отстранат трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот.

Член 3
Примена на законот

(1) Одредбите од овој закон се применуваат на сите пакувања што се произведуваат и пуштаат на пазар на територијата на Република Македонија, и на целиот отпадот од пакување кој е создаден од вршење на производствена, индустриска, знаетчиска, трговска, услужна, административна и друга дејност; на отпадот од пакување кој е создаден во домаќинствата и/или на други места на територијата на Република Македонија, без оглед на потеклото, употребата и видот на материјалот на пакувањето и на отпадот од пакување, освен во случаите кога одделни прашања што се поврзани со квалитетот на пакувањето, како што се оние за безбедност, хигиена и санитарна заштита, заштита на здравјето и безбедноста на пакуваните производи, како и правила што се поврзани со транспортот на производи и постапување со отпад и отпад од пакувања, не се уредени поинаку со друг пропис.
(2) Сите мерки, стандарди и цели кои се утврдени со овој закон се применуваат како минимални барања кои што треба да се исполнат при управувањето со пакувањето и отпадот од пакување.
(3) Доколку со овој или друг закон се утврдени мерки, стандарди и цели на животната средина, при управувањето со пакувањето и отпадот од пакувања се применуваат построгите мерки и стандарди со цел заштита на животната средина и постигнување на целите на животната средина.

Член 4
Дефиниции

Во смисла на овој закон одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Пакување се сите производи направени од било каков вид материјал кои се користат за чување, заштита, ракување, испорака и презентирање на стоки, од производителот до корисникот или потрошувачот, без оглед на тоа дали стоката е суровина или готов производ. „Неповратните„ предмети кои се користат за истите цели, исто така, ќе се сметаат за пакување, вклучувајќи ги и помошните средства кои служат за завиткување, поврзување и/или употреба на стока, означување на стока, , припрема за достава или затворање на стока.

Formatted: Russian

Пакувањето може да биде:

1.1 Продажно или примарно пакување (во понатамошниот текст: продажно пакување) е пакување направено на таков начин кое преставува единствена единица за крајниот корисник или потрошувачот на местото на продажбата. Ова вклучува чаши, шолји, кеси, конзерви, шишиња, пластични шишиња, туби, кутии, плочи, цевки и друго или друго слично пакување со составните делови коишто ја обвиткуваат или ја содржат основната продажна единица на стоката наменета за продажба за крајниот корисник или за потрошувачот, на местото на продажбата и ја заштитуваат стоката од оштетување или загадување. Продажно пакување се и садовите и приборот за јадење за еднократна употреба.

1.2 Групно или секундарно пакување (во понатамошниот текст: групно пакување) е пакување направено на таков начин кое, како група, обвиткува или држи заедно поголем број на основни продажни единици со продажно пакување од ист или различен вид на стока на местото на купување, без оглед на тоа дали се продаваат на крајниот корисник или потрошувач како

група или се продаваат поединечно по продажна единица или служи како средства за достава до местото на продажба. Групното пакување може да се отстрани од продажните единици без да се влијае врз неговите карактеристики. Ова вклучува фолии, кутии и слични материјали за завиткување или друго пакување чии составни делови се наменети за дистрибуција, складирање, транспорт или достава на стоката за продажба на крајниот корисник или потрошувач. Ако групното пакување истовремено врши функција на продажно пакување истото се смета за продажно пакување.

1.3 Транспортно или терцијално пакување (во понатамошниот текст: транспортно пакување) е пакување направено на таков начин, кое обвиткува или држи заедно поголем број на основни продажни единици со продажно или групното пакување, со цел да го олесни ракувањето и транспортот на стоката и да ја заштити од оштетување при ракувањето и транспортот. Ова вклучува буриња, сандаци, врчви, вреќи, палети, кутии или друго слично пакување. Ако транспортното пакување истовремено врши функција на продажно пакување истото се смета за продажно пакување. Контејнерите, кои за превоз на стока се употребуваат во патниот, железничкиот, поморскиот или воздушниот сообраќај, не се транспортно пакување.

1.4 Кога е потребно, определувањето за тоа кој предмет ќе се смета за „пакување“ ќе се врши и преку примена на следниве критериуми:

а) Предмет ќе се смета за пакување ако ја исполнува една од дефиницијата за пакување дадени под точка 1 од овој став, без оглед на другите функции кои може ги поседува, под услов пакувањето да е интегрален дел од производот и е неопходно за чување на неговата содржина, го поддржува или штити производот во текот на целиот негов животен циклус и сите елементи на пакувањето се наменети да се употребуваат, трошат и отстрануваат заедно со производот.
б) Предмет кој е дизајниран или наменет да се наполни со содржина на местото на продажбата и предмет наменет „за еднократна употреба„ што се продава, полни или е дизајниран и наменет да се наполни на местото на продажба, ќе се смета за пакување ако ја исполнува една од дефиницијата за пакување дадени под точка 1 од овој став.
в) Составните делови на пакувањето и помошните елементи вградени во пакувањето се сметаат за дел од пакувањето во кое се вградени. Помошните елементи што се директно обесени, или прикачени на еден производи, и што вршат функција на пакување се сметаат за пакување, освен ако не се составен дел од тој производ и ако сите елементи се наменети да се користат или да се отстранат заедно со производот.

Заради полесно определување на предмети кои ќе се сметаат за „пакување“ согласно критериумите дадени во точка 1.4 на овој член, министерот за животна средина ќе објави листа со илустративни примери за пакување

2. Отпад од пакување е секое пакување или материјал за пакување кој е опфатен со дефиницијата за отпад согласно Законот за управување со отпад, освен остатоците создадени при производството на пакувањето.

3. Отпад од пакување кој претставува комунален отпад е отпад од продажно и групното пакување, кој се создава како отпад од домаќинствата или отпад од индустриските, занаетчиските, услужните или другите

активности, кој по својотата природа и според својот состав е сличен на отпадот од домаќинствата

4. Отпад од пакување кој не преставува комунален отпад е отпад од продажно, групно или транспортно пакување кој се создава како отпад при извршувањето на производствени, индустриски, знаетчиски, трговски, услужни, административни и други дејности и по својатата природа и според својот состав е различен од отпадот од домаќинствата.

5**.** Управување со отпад од пакување е збир на активности, мерки и одлуки наменети за управување и постапување со отпадот од пакување во согласност овој закон и со прописите кои го регулираат управувањето и постапувањето со отпадот.

6. Спречување значи намалување на количеството и на негативните влијанија врз животната средина, особено со развивање на „чисти“ производи и технологии, од:

- материјалите и супстанците содржани во пакувањата и во отпадот од пакување, и
-пакувањето и отпадот од пакување што се создава при производствениот процес и во фазите на пуштање на пазар, ставање во употреба, дистрибуција и отстранување.

7. Повторна употреба на пакувања е секоја постапка со којашто пакувањето било замислено (конципирано) и дизајнирано на таков начин да во текот на својот животен циклус, со помош или без помошни производи за пакување, биде еднаш или повеќе пати повторно употребено и/или еднаш или повеќе пати може повторно да се наполни за иста или слична намена за која првично било направено. Ова повторно употребено пакување станува отпад од пакување тогаш кога веќе нема да биде предмет на повторна употреба.

8. Обновување е секоја операција на преработка која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управувањео со отпад

9. Рециклирање на отпадот од пакувања е секоја преработка на отпадот од пакување во производствен процес како секундарна суровина за производство на нови пакувања наменети за иста или за друга цел, вклучувајќи го органското рециклирање, но исклучувајќи ја енергетската преработка.

10. Енергетска преработка на отпадот од пакување е секоја операција на преработка со која се врши согорување на отпадот од пакување заедно или без друг отпад со цел производство на енергија и искористување на добината топлинска енергија.

11. Органското рециклирање на отпад од пакување значи аеробена (компостирање) или анаеробена (биометанизација) преработка во контролирани услови и со употреба на микроорганизми за делот на отпадот од пакување кој биолошки може да се разложи, со којашто се произведува стабилизиран органски остаток или метан. Отстранувањето на отпадот од пакување на депонии не се смета за органско рециклирање.

12. Отстранување на отпад од пакувања е секоја операција која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управување со отпад

13. Економски оператори поврзани со управувањето со пакување и се:
- Пакувач е правно или физичко лице кои произведува, увезува и/или пушта на пазар пакувања и нивни конвертори, како своја дејност;
- Производител е правно или физичко лице кое, во согласност со законските прописи, пакува стоки или полни стоки во пакувања, како и произведува, увезува и/или пушта на пазар стоки спакувани во пакувања, како своја дејност;
- Мал производител е правно или физичко лице кое пакува стоки или полни стоки во пакувања, како и произведува, увезува и/или пушта на пазар стоки спакувани во пакувања во мали количини согласно член 16 на овој закон;
- Продавач е правно или физичко лице кое продава и му дава на потрошувачот спакувана стока;
- Трговец е правно или физичко лице кое, во согласност со законските прописи, врши трговска дејност и набавува материјали за производство на пакување, пакување и спакувани стоки за цели на продажба на крајниот корисник;
- Последен доставувач е правно или физичко лице кое пакувањето или спакуваната стока ја доставува непосредно на крајниот корисник, без оглед на тоа дали истовремено тоа лице е производител, пакувач или продавач на мало;
- Краен корисник е потрошувач кој поради крајна употреба или консумирање на спакуваната стока, ја одделува стоката и/или го празни пакувањето и на тој начин создава отпад од пакување и трговец кој, поради понатамошна употреба на стоката, пакувањето го одвојува од стоката и/или го празни пакувањето и на тој начин создава отпад од групно или транспортно пакување;
- Правно лице за постапување со отпад од пакување е правно лице кое согласно овој закон има добиено дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување согласно член 20 став 2 на овој закон;
- Самостоен постапувач со отпад од пакување е правни или физичко лице кое согласно овој закон има добиено дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување во согласност со член 23 став (2) на овој закон;

14. Доброволен договор е формален договор кои има извршни клаузули склучен помеѓу, од една страна, органите и организациите кои застапуваат одредени интереси на економските оператори, групи на економски оператори и поединечни економски оператори и, од друга страна, Владата на Република Македонија, со цел да се постигнат целите на овој закон утврдени во член 2 и целите од член 33 на овој закон, кој е отворен за пристапување на сите правни и физички лица кои сакаат да ги исполнат условите утврдени во договорот.. Доброволниот договор е достапен до јавноста согласно закон.

15.Композитно пакување (композит) е пакување составено од повеќе слоеви од различни материјали, кои рачно не може да се раздвојат или на друг начин меѓусебно да се одвојат.

16. Повратно пакување е пакување за кое е обезбедено враќање со кауција и истото може повторно да се употребува.

17. Враќање на пакувања е која било активност присутна во праксата која не го загрозува здравјето на луѓето и не применува процеси или методи кои би биле

штетни за животната средина со која се обезбедува повратен прием на отпад од пакување.

18. Намерно внесување е активност со која намерно се користи супстанција или материја при формулирањето на пакувањето или на компонентите на пакувањето при што нејзиното постојано присуство во крајното пакување или во компонентата на пакувањето е пожелно за да се постигнат спрецифични карактеристики, излед или квалитет на пакувањето. Употребата на рециклирани материјали како суровина за производство на нови материјали за пакување, каде дел од рециклираните материјали можат да содржат колчества од регулираните супстанции и материи, не се смета за намерно внесување.

19. Случајно присуство е присуство на метал како ненамерно внесена состојка на пакување или дел од пакување.
20. Орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина е Управата за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање (во понатамошен текст стручен орган).

Член 5
Начела

(1) Во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење на природните ресурси и заштита и унапредување на медиумите и областите на животната средина, управувањето со пакувањето и отпадот од пакување се заснова на:

1. **Начело на одговорност на производителот** - производителот кој при вршењето на својата дејност создава и придонесува кон создавање на отпад од пакување е одговорен за превземање на мерки за управување со пакувањето и отпадот од пакување со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпад од пакување создаден од неговата дејност. Во смисла на оваа начело како производител се смета и пакувачот.
2. **Начело на проценка на животниот циклус на производот** – производителот на стока која е спакувана во пакување и како производ ја пушта на пазар е должен да изврши проценка на животниот циклус на производот и да го дизајнира на начин со кој ќе се овозмжи повторна употреба и зголемен животен циклус на пакувањето и производот, намалување на создавањето на отпад и отпад од пакување на крајот на животниот циклус на производот и спречување на негативние влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

(2) Во управувањето со пакувањето и отпадот од пакување, покрај начелата утврдени во овој член, соодветно се применуваат и начелата утврдени во Законот за управување со отпад и Законот за животна средина.

II. Управување со пакување

1. Група на барања за пакување

Член 6
Мерки за спречување и превенција

(1) Заради спречување и превенција во создавањето на количини на материјали и опасни супстанци содржани во пакувањето и отпадот од пакување, пакувачот и производителот во производството или при увозот на материјали се должни да употребуваат најдобри технологии и производствени постапки, кои се докажани во праксата и достапни на пазарот и кои, по разумна цена, придонесуваат кон:

- намалување на создавањето на количеството на пакувањето и отпад од пакувања;
- спречување и намалување на штетните/негативните влијанија врз медиумите и областите животната средина настанати поради количините и составот на материјалот на пакувањето или отпадот од пакување;
- спречување и намалување на штетните/негативните влијанија врз медиумите и областите на животната средина во текот на производството, пуштањето на пазарот, селектирањето и употребата на пакувањата, како и во преработката или отстранувањето на отпадот од пакување.

(2) За реализација на мерките од став 1 на овој член овој член пакувачот и производителот кои на годишно ниво имаат производство или користат пакуквање кое е поголемо од десет тони пакување се должни да изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад од пакување, која посебно треба да содржи квантитативни цели за спречување и превенција, мерки за постигнување на целите и надзорни механизми за контрола на исполнувањето на целите во согласност со техничките и економски можности.
(3) Програмата од став (2) на овој член се изготвува за период од четири години
(4) Во случај на промена на активностите се изготвува нова програма.
(5) Програмата од став (2) на овој член се доставува до стручниот орган во рок од два месеци од денот на изготвувањето.

Член 7
Пуштање на пазар

Пакување може да се пушти на пазар под услов да ги исполнува основните барања утврдени во овој закон кои се однесуваат на производството, составот и природата на пакувањето, вклучувајќи го пакувањето што може повторно да се употреби, вкучувајќи ја и погодноста за преработа и рециклирање.

Член 8
Примена на стандарди во управувањето со пакувањето и отпадот од пакување

(1) Пакувањето што се произведува и кое се пушта на пазар во Република Македонија треба да е во согласност со европските и национални стандарди.
(2) Пакувањето ги исполнува условите утврдени во став (1) од овој член доколку е произведено во согласност со:

1. хармонизираните европски стандарди усвоени како национални, а кои се однесуваат на:

- критериуми и методологии за анализа на животниот циклус на пакувањето;

- методи за мерење и верификација на присуство на тешки метали и други штетни материи и супстанции во пакувањето и нивното испуштање во животната средина од пакувањето и од отпадот од пакување;

- критериуми за минималната содржина на материјалот што се рециклира во пакувањето за соодветни видови на пакувањето;

- критериуми за методите на рециклирање;

- критериуми за методите на компостирање и за создадениот компост, и

- критериуми за означување на пакувањето.

2. релевантни национални стандарди во области во кои европските стандарди не се усогласени.

Член 9

Барања во однос на производството и составот на пакувањето

(1) Пакувањето се изработува на таков начин што волуменот и тежината на пакувањето ќе бидат ограничени на минималното соодветно количество за одржување на потребното ниво на безбедност, хигиена и прифатливост за пакуваниот производ и за потрошувачот.

(2) Пакувањето е дизајнирано, произведено и продадено на начин што ќе овозможува повторна употреба или преработка, вклучувајќи и рециклирање, при што негативното влијанието врз животната средина се сведува на минимум при остранување на отпадот од пакувањето или на неговите остатоците настанати при преземање на операциите за постапување со отпадот од пакување.

(3) Пакувањето е изработено на таков начин што присуството на штетни и на други опасни супстанции и материи, присуството на тешки метали и други штетни материи и супстанции,, како состојки на материјалот за пакување или на која било од компонентите на пакувањето, се сведени на минимум во однос на нивното присуство во емисиите, пепелта или во исцедокот што се создава при согорување или отстранување на пакувањето, или се создава при преземање на операциите за постапување со отпадот од пакување

Член 10

Барања за нивоа на концентрација на тешки метали присутни во пакувањето

(1) Вкупното ниво на концентрација на олово, кадмиум, жива и хексавалентен хром присутно во пакувањето и во неговиот составен материјал или компонети не смее да надминува 100 милиграми по килограм маса тежински, освен за пакување кое во целина направено од оловно кристално стакло.

(2) Производителот или пакувачот кон пратката на пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар мора да приложи информација дека се исполнети барањата од став (1) на овој член .

(3) По исклучок од став (1) на овој член, содржината на тешки метали може да го надминува нивото од 100 милиграми по килограм маса тежински за стаклени пакувања, пластични гајби и палети кои потекнуваат од рециклирани материјали и доколку тешките метали не се намерно внесени во производствениот процес односно се случајно присутни.

(4) Во случаите на надминување на нивото на конценрација на тешки метали од став (2) од овој член, во некоја од дванаесетте последователни месечни контроли направени на стандардно и редовно производство ја надмини границата од 200 милиграми по килограм маса тежински, пакувачот и производителот се должни да достават извештај до стручниот орган.

(5) Извештајот од став (4) на овој член треба да ги вклучува информации за изменрените вредности, опис на користените методи на мерење, можни извори на присуство на нивоата на удели на тешки метали и детален опис на превземени мерки за намалување на уделите на тешки метали.
(6) Резултатите од мерењата извршени во призводствените процеси како и користените мерни методи треба да се чуваат најмалку четири години и да се достапни во секое време на надлежни инспекциски органи на нивно барање.

Член 11
Барања во поглед на природата на пакувањата кои се наменети за повторна употреба

Пакувањата кои се произведени со намена да бидат повторно употребувани треба да ги исполнуваат следните барања:

- физичките својства и карактеристики на пакувањето треба да бидат такви кои ќе обезбедат соодветен квалитет на пакувањето со цел негова повторна употреба во нормално предвидливи услови на користење;
- да овозможат при преработката на искористеното пакување, да се задоволат барањата во однос на здравствените и безбедносните услови за заштита при работа, и
- да овозможи пакувањето кое не може понатаму повторно да се употребува да ги задоволува условите што треба да ги исполнува отпадот од пакување.

Член 12
Барања во поглед на погодноста на пакувањето за преработка и рециклирање

Пакувањето во поглед на неговата погодност за преработка и рециклирање на материјалот треба да ги исполнува следните критериуми :

- Пакување што можат да се преработува преку операции на рециклирање мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да овозможува рециклирање на одреден тежински процент од материјалите кои се користени во изработката на производот кој е наменет за продажба, во согласност со важечките стандарди. Утврдувањето на овој процент може да варира, во зависност од видот на материјалот од кој се состои пакувањето.

- Пакување коешто може да се преработи преку операции за енергетска преработка, кога ќе стане отпад од пакување, да има минимална калорична вредност за да се овозможи оптимално производство на енергијата.

- Пакување коешто може да се преработи преку операции на компостирање, мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да има биоразградлово своиство што нема да го попречува одделното собирање и процесот на компостирање или активноста во којашто тоа се воведува.

- Пакувањето што е произведено од биоразградливи материјали, мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да биде од таква природа што ќе може да се подложува на физичко, хемиско, термичко или на биолошко разградување, така што поголемиот дел од завршниот компост на крај ќе се разградува во јаглероддвооксид, биомаса и вода.

Член 13
Идентификација и означување на пакувањето

(1) Пакувањето се иденификува и означува во согласност со природата на материалот од кои е произведено пакувањето со цел да се олесни собирањето, повторната употреба и преработката, вклучувајќи го и рециклирањето на пакување.
(2) Пакувањето треба да биде идентификувано и означено со соодветна ознака на самото пакување или на неговата етикета, а доколку големината на пакувањето тоа не го дозволува, тогаш означувањето ќе биде дадено во приложено упаство.
(3) Означувањето треба да содржи следните податоци:
1) видот на материјалот употребен во пакувањето;
2) можноста за повторна употреба доколку постои;
3) можноста за рециклирање доколку постои;
(4) Ознаката треба да биде јасно видлива и лесно читлива при продажбата и при враќањето на пакувањето, издржлива и трајна, дури и кога пакувањето е отворено.
(5) Министерот за животна средина ќе ги пропише начинот на нумерирање и кратенките на кои се заснова системот за идентификација и означување на материјалите од кои е произведено пакувањето како и формата и содржината на ознаката за постапување со пакувањето.

Член 14
Информации за корисниците на пакувањето
(1) Производителот, пакувачот и трговецот се должни на соодветен начин на продажното место да ги информираат продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и сусптанции кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување.
(2) Пакувачот е должен на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар да обезбеди информација за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон.
(3) Производителот е должен на секој вид пакување во кое е спакувана или наполнета стоката самиот или преку пакувачот да обезбеди информации за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон.

III. Управување со отпад од пакување
Член 15
Забрани
(1) Забрането е отпадот од пакување, кој не е комунален отпад, да се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад.
(2) Крајниот корисник, отпадот од пакување које не е комунален отпад кој го предава или враќа во согласност со овој закон, е должен да го чува одвоено со цел да не постои можност да се меша со друг вид на отпад и да може да се собере и повторно употреби, преработи или острани во согласност со овој или друг закон.
(3) Крајниот корисник е должен, отпадот од пакување кој не е комунален отпад, а кој го предава или враќа да не е загаден со штетни или опасни материи и други материјали кои не се пакување, доколку тие материјали би ја оневозможиле неговата повторна употреба или преработа или тие би биле

можни само со превземање на дополнителни мерки кои имаа несразмерно високи трошоци.
(4) Крајниот корисник е должен за отпадот од пакување кој е загаден со опасни или други материи кои не се пакување, како поседувач на отпад да обезбеди постапување со истиот во согласност со прописите за постапување со отпад.

IV. Системи за враќање, собирање и за обновување односно преработка на отпад од пакување

Член 16
Обврски на производителот, пакувачот и трговецот

(1) Производителот и пакувачот се должни на свој трошок да обезбедат собирање и преработка или отстранување на отпадот што се создал од пакувањето кое прв пат го пуштил на пазарот во Република Македонија со:
- редовно преземање на отпадот од пакување кој е комунален отпад од субјекти кои собираат комунален отпад и да обезбедат негова повторна употреба, преработка или отстранување,
- преземање и собирање на отпадот од пакување кој не е комунален отпад од крајните корисници и негова повторна употреба, преработка или отстранување.
(2) Обврската од став (1) на овој член важи и за трговецот доколку продава стока спакувана во пакување кое не е комунален отпад, ако за ова пакување не се припишани посебни услови за постапување.
(3) Обврските од став (1) од овој член не важат за пакувањето кое се извезува како пакување или како спакувана стока.
(4) Обврската од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесува на субјектите кои се определени со членовите 28, 29, 30 и 31 од овој закон.

Член 17
Постапување со продажно, групното и транспортното пакување
(1) Производителот, пакувачот и трговецот е должен отпадот од групното и транспортното пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување, бесплатно да го прими назад ако крајниот корисник сака да го врати. Ако крајниот корисник самиот ја преземе стоката од производителот, снабдувачот, пакувачот или од трговецот, може отпадот од групно и транспортно пакување да го остави непосредно на местото на преземање или накнадно бесплатно да го врати.
(2) Обврските од ставот (1) на овој член се применуваат и за продажното пакување кое истовремено врши функција на групно или транспортно пакување.
(3) Производителот, пакувачот и трговецот е должен бесплатно да го прими назад и отпадот од продажното пакување кое не е комунален отпад кога крајниот корисник сака да го врати и за таквиот отпад не се пропишани посебни начини на постапување.
(4) За спроведување на обврските од ставовите (1), (2) и (3) од овој член производителот, пакувачот и трговецот е должен да уреди простор и да обезбеди опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку има продажен простор поголем од 200 m^2.

(5) Производителот, пакувачот и трговецот може собраните количини на отпад од пакување привремено да ги складира одвоено во свој затворен или отворен простор.
(6) Производителот, пакувачот и трговецот кој има продажен простор помал од 200 m^2 може да уреди простор и да обезбеди опрема за селективно собирање на отпадот од пакување.

Член 18

Ослободување – мал производител

(1) Обврската од член 16 од овој член се однесува само на оној производител, пакувач и трговец кој пуштил годишно на пазар повеќе од следните количини и видови на пакување:

- 800 кг стакло;
- 100 кг пластика;
- 300 кг хартија, картони и повеќеслојно пакување составено од претежно хартиени или картноски компоненти;
- 100 кг метал;
- 100 кг дрво;
- 100 кг други видови на пакување.

(2) Производителот, пакувачот и трговецот кој пушта на пазар годишно помали количини на поедини видови на пакување од став (1) на овој член се смета за мал производител.

Член 19

Здружено постапување со отпад од пакување

(1) Производителот, пакувачот и трговецот обврските од член 16 на овој закон можат да ги остваруваат со здружување преку основање на, и/или склучување на договор со, правно лице кое во согласност со прописите на овој или друг закон обезбедува постапување со отпадот од пакување во нивно име и за нивна сметка (во понатамошниот текст: правно лице за постапување со отпад од пакување).
(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди:

- редовно преземање на отпадот од пакување кој е комунален отпад од собирни места или центри на кои се собира комуналниот отпад;
- редовно преземање и собирање на отпадот од пакување кој не е комунален отпад од крајните корисници, и
- повторна употреба, преработка или отстранување на преземената и собраната количина на отпад од пакување согласно алинеите 1 и 2 од овој став.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување може да биде само непрофитна организација која има обезбедено дозвола во согласност со член 20 од овој закон.
(4) Вршењето на работите од став (2) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување не може да ги извршува самостојно и е должно да ги довери на трети лица кои се регистриани за вршење на тие работи и поседуваат соодвени дозволи согласно овој или друг закон.

Член 20

Правното лице за постапување со отпад од пакување

(1) Производителот, пакувачот и трговецот може да основаат, здружат во, или склучат договор со, правно лице за постапување со отпад од пакување само доколку заедно пуштат на пазар во Република Македонија најмалку 30 % а не повеќе од 55 % од примарното, секундарното и терцијално пакување во текот на една година.
(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди дозвола од министерството за животна средина и просторно планирање за основање на систем за собирање и за повратен прием на отпад од пакување.
(3) Дозволата од став (2) од овој член се добива на начин утврден во член 51 од Законот за управување со отпад.
(4) Покрај условите утврдени во член 51 од Законот за управување со отпад, правното лице за постапување со отпад од пакување во барањето треба да се содржат и следните податоци:

- висина на основачки капитал на правното лице;
- список со назив, адреса, дејност, број на деловниот субјект и даночен број на производителите, пакувачите и трговците од член 16 и крајните корисници од член 27 од овој закон, кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување;
- регистрирана ознака на пакувањето доколку има намера со неа да им гарантира на учесниците во системот дека ќе постапува со тој отпад од пакуање;
- докази дека се исполнети условите утврдени со овој члени со членот 51 од Законот за управување со отпад.

(5) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно најдоцна до 31 март при доставувањето на извештај за постапувањето со отпадот од пакување од член 25 на овој закон до стручниот орган да достави и податоци од став (4) алинеа 2 од овој член со што се регистрира во евиденцијата правните лица кои постапуваат со отпад од пакување.
(6) Правното лице за постапување со отпад е одговорно за правилното постапување со отпад во согласност со овој закон во име на производителите, пакувачите и трговците од член 16 и крајните корисници од член 27 на овој закон, кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување.
(7) Стручниот орган води евиденција на, правните лица кои постапуваат со отпад од пакување, а кои добиле дозвола од став (2) на овој член, како и на производителите, пакувачите и трговците од член 16 и крајните корисници од член 27 на овој закон кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правните лица.

Член 21

Програма за постапување со отпад од пакување

(1) Програмата од член 51 став (3) од Законот за управување со отпад задолжително ги содржи следните податоци:

- видот на пакувањето за кое правното лице за постапување со отпад од пакување го организира системот за постапување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: систем)
- назив, адреса, дејност, број на деловниот субјект и даночен број на производителите, снабувачите, пакувачите и трговците во чие име и за чија сметка обезбедува постапување со отпад од пакување со податоци за видот и количината на примарното, секундарното и терцијално пакување во текот на една година што го пуштаат на пазар во Репулика Македонија;
- назив, адреса, дејност, број на деловниот субјект и даночен број на крајниот корисник од член 27 на овој закон во чие име и за чија сметка обезбедува постапување со отпад од пакување;

- предвиден начин и обем на преземање и собирање на отпадот од пакување кој не е комунален отпад од крајните корисници;
- предвиден начин и обем на редовно превземање на отпад од пакување кој е комунален отпад од општините, општините во градот Скопје и од градот Скопје односно правните и физички лица кои собираат комунален отпад;
- предвиден начин и мерки за известување на јавноста и крајните корисници во согласност со член 22 став (2) и (3) од овој закон;
- број и локации на собирните места и центри кои се вклучени во системот за собирање на отпад од пакување и назив на правните или физичките лица кои управуваат со нив;
- начинот на спроведувањето на кауцијата, доколку се воведува;
- видот и капацитетот на средствата и опремата, кои ги поседуваат правните или физичките лица кои, како трети лица во смисла на член 19 став (4) на овој закон, ќе бидат вклучени во системот за собирање на отпад за пакување, во кои ќе се врши собирање, привремено складирање, сортирање или други активности во врска со отпадот од пакување пред да се обезбеди повторна употреба, преработка и остранување на отпадот од пакување;
- предвдидена вкупна годишна количина на вкупно собран отпад од пакување и уделот на видот на материјалите од член 18 од овој закон и уделот на собраниот отпад од пакување кој е наменет за повторна употреба, преработка, рециклирање или извезување:
- предвиден начин и количина на собраниот отпад од пакување кој е наменет за повторна упореба, преработка и отстранување со назив на правните лица кои ќе го извршат повторната употреба, преработката или отстранувањето;
- предвидениот удел на вкупно собраните отпад од пакување и неговата повторна употреба, преработка и отстранување кое учествува во остварувањето на националните цели од член 33 на овој закон.

(2) При воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од став (1) на овој член, правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да ги земе во предвид следните работи:

- густината на населението и количината и видот на отпадот од пакување кој не е комунален отпад;
- распоредувањето на собирните места и центри кои ги има вклучено во системот за собирање и превземање на отпад од пакување кој не е комунален отпад;
- просторната разместеност односно оддалеченост на објектите и капацитетите каде што собраниот отпад од пакување се преработува, (рециклира и се врши енергетска преработка на отпадот од пакување) и се остранува.

(3) За работите од став (2) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди докази дека ги земал во предвид и соодветно ги уредил истите.

(4) Собирањето, преработката и отсранувањето на отпадот од пакување, правното лице за постапување на отпад од пакување може да го довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад, и тоа да го вршат на начин и во услови како што се пропишани со законот и во објекти и капацитет кои ги исполнуваат законски пропишаните услови.

(5) По исклучок од став (4) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување може со здружување да учествува во активности на третман на отпадот од пакување кои се однесуваат исклучиво на собирање и сортирање на отпадот од пакување по видови, балирање и подготовка за понатамошно

постапување на отпад од пакување под услови утврдени со Законот за управување со отпад.
(6) Во случаите од став (5) на овој член уделот во висина на основачки капитал на правното лице кое ги врши активностите од став (5) на овој член не може да биде поверќе од 49 %.

Член 22
Обврски за постапување
(1) Правното лице за постапување со отпад од пакување при организирањето на системот е должно да обезбеди собирните места и центри да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да го оставаат отпадот од пакување кој не е комунален отпад, и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено, непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи.
(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно на соодветен начин да ја информира јавноста и крајните корисници за намената и целите од собирањето на отпадот од пакување, за правилното постапување со истиот и за можностите за бесплатно предавање и враќање и можностите за рециклирање и преработка на отпадот од пакување, вклучувајќи и информации за подигнување на одговорноста за правилно постапување со отпадот од пакување и за начинот на кој можат да постапуваат со отпадот од пакување кој е опфатен во системот.
(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должен на соодветни места во секоја општина да ја известува јавноста за адресите на собирните места и центри кои постојат во подрачјето на таа општина коишто се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадот од пакување.
(4) Правното лице за постапување со отпадот е должно да ја информира јавноста за ознаките кои постојат на пакувањето и за нивното значење.

Член 23
Самостојно постапување со отпад од пакување
(1) По исклучок од член 19 од овој закон, производителот, пакувачот и трговецот обврските од член 16 на овој закон можат да ги остваруваат самостојно доколку за тоа има обезбедено дозвола за постапување со отпад од пакување во согласност со став (2) на овој член и е рагистрирано во евиденцијата кај стручниот орган како производител, пакувач или трговец кој самостојно обезбедува постапување со отпадот од пакување што го создава.
(2) Дозволата од став (1) на овој член се добива со соодветна примена на одредбите од член 20 став (3), (4) и (5) и член 21 на овој закон.
(3) Врз основа на добиената дозвола, стручниот орган издава потврда дека производителот, пакувачот или трговецот е регистриран во евиденцијата на производители, пакувачи и трговци како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадот од пакување што го создава (во понатамошниот текст: самостоен постапувач со отпад од пакување).
(4) Самостојниот постапувач со отпад од пакување е должен да ги исполни соодветно обврските од член 22 на овој закон и да доставува извештаи во согласност со член 25 од овој закон.
(5) Стручниот орган ќе го избрише од евиденцијата од став (1) од овој член самостојниот постапувач со отпад од пакување и ќе му ја одземе потврдата со решение доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека:

- не обезбедува постапување со отпадот од пакување во согласност со овој или друг закон;

- не достави годишен извештај согласно член 25 на овој закон;

- не ги постигне целите согласно член 25 став 1 на овој закон.

(6) Во случаите од став (5) на овој член, стручниот орган е должен да отпочне постапка за одземање на дозволата од став (2) на овој член.

(7) Начинот на водење на евиденцијата и сорджината на евиденцијата на производители, пакувачи и трговци од став (1) на овој член и содржината на евиденцијата од член 20 став (7) од овој закон како и формата и содржината на потврдата од став (3) на овој член ја пропишува министерот за животна средина и просторно планирање.

Член 24

Обврски на градоначалник

(1) Градоначалникот на отпштината, на општината во градот Скопје и во градот Скопје, е одговорен за организирање на одделното на собирање на отпадот од пакување од домаќинствата на своето подрачје.

(2) Обврските од став (1) на овој челен градоначалникот може да ги оставри во согласност со член 46 од Законот за управување со отпад или врз основа на склучен договор со правното лице за постапување со отпад од пакување склучен во согласност со Законот за концесија и јавно приватно партнерство.

(3) Со договорот од став (2) на овој член особено се регулираат меѓусебните права и обврски на договороните страни, условите и начинот на воведување на одделното собирање и третман на отпадот од пакување, видот на отпадот од пакување, барања во односно на квалитетот на собраниот отпад од пакување, видот на системот за собирање и докололку е можно и постапување со отпад од пакување, условите и начинот на плаќање на дополнителните расходи на општините од страна на правното лице за постапување со отпад од пакување, начинот на информиање на јавноста и крајните корисници како и друг прашања од зеднички интерес.

(4) Во Програмите за управување со отпад и актите на општините, општините во градот Скопје и на градот Скопје со кои се регулира прашањето за постапување со комунален и друг вид на неопасен отпад задолжително се земаат во предвид и цели за постапување со отпад од пакување согласно овој закон.

, рециклирање или преработка

Член 25

Обрски за доставување на извештаи

(1) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно за отпадот од пакување кој ќе го собере или преземе во текот на една календарска година да обезбеди повторна употреба, преработка или отстранување најдоцна до крајот на наредната година со цел да се постигнат целите утврдени во член 33 на овој закон.

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави извештај за постапувањето со отпадот од пакување од страна на правните лица во чие име е одговорно за правилното постапување со отпадот од пакување согласно член 20 став (6) на овој закон, за претходната година кој особено содржи податоци:

1) за количината и видот на пакувањето што се пушта на пазар во Република Македонија;

2) за продажното, групното и транспортно пакување :

- количината и видот на пакување што е повторно употребено,

3) за отпадот од пакување кој претставуа комунален отпад и отпад од пакување кој не претставува комунален отпад:

- количината и видот на отпад од пакување кое е преработен и отстранет

- количината и видот на отпад од пакување којшто е вклучен во делот на преработен од точка 2 алинеа 2 на овој став, а кој е рециклиран или на друг начин преработен.

4) вкупен преглед на постапувањето со отпадот од пакување.

(3) Известувањето се врши на начин утврден согласно член 26 став (4) на овој закон.

Член 26

Водење на евиденција на количини на пакување

(1) Производителот, пакувачот и трговецот од член 16 на овој закон е должен да води евиденција за видот и количината на произведени, увезени и извезени согласно видот на материјалот од кое е произведено пакувањето кое го пуштил на пазар во текот на една календарска година и за постапувањето со отпадот од пакување во пишана и во електронска форма.

(2) Производителот, пакувачот и трговецот е должен најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави извештај за видот и количината на произведените пакување што го пуштиле на пазар за постапувањето со отпадот од пакување зо претходната календарска година на образец за годишен извештај на пакување и отпад од пакување во пишана и во електронска форма. Во извештајот се приложува и забележува доказот за присуство на тешки метали од член 14 став (3) на овој закон.

(3) Начинот, формата и содржината на која се води евиденција од став (1) и како и формата и содржината на годишниот извештајот од став (2) на овој член ја припишува министерот за животна средина.

(4) Доколку субјектите од став (1) на овој член основаат правно лице за постапување со отпад од пакување согласно член 20 на овој закон тогаш извештајот од став (2) на овој член го поднесува тоа правно лице.

(5) Податоците од став (1) на овој член се чуваат 5 години сметано од крајот на календарската година за која се однесуваат.

Член 27

Обврски на крајниот корисник

(1) Крајниот корисник, кој за вршење на својата дејност или активности, сам увезува пакување или спакувана стока во пакување и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија, е должен за отпадот од пакувањето кој тој го создава, а кој не преставува комунален отпад, да обезбеди постапување со истиот на следниот начин:

- да склучи договор, да се здружи или стане основач на правно лице за постапување со отпад од член 20 на овој закон кое во негово име и за негова сметка ќе обезбеди повторна употреба, преработка или остранување на отпадот од пакување, или

- самостојно ќе постапува со отпадот од пакување и ќе обезбеди негова потворна употреба, преработка или остранување во согласност со член 23 на овој закон.

(2) Крајниот корисник од став (1) на овој член е должен да ги превеме обврските од член 22 на овој закон и да доставува извештаи во согласност со член 25 и 26 од овој закон.

Член 28

Последен доставувач

(1) Трговецот кој е истовремено и последен доставувач не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување доколку:

- има обезбедено писмена изјава од правното лице кое постапува со отпад од пакување од член 20 на овој закон или од самостојниот постапувач со отпад од пакување од член 23 на овој закон,
- на пакувањето има ознака во согласност со член 20 став (4) алинеа 3 на овој закон, или
- пакувањето произлегува во согласност со членовите 29, 30 и 31 на овој закон.

(2) Изјавата од став (1) алинеа 1 од овој член задолжително се приложува со секоја фактура или испратница со која се доставува или презема стоката.

Член 29

Пакување со долг живот

(1) Производителот, пакувачот и трговецот не се должни да обезбедат постапување со отпадот од пакување доколку пуштаат на пазар пакување кое има долг животен век.

(2) Министерот за животна средина ги пропишува условите за тоа кога се смета дека едно пакување има долг животен век и видовите на пакување кои служат како показатели дека пакувањето е со долг животен век.

Член 30

Исклучоци од постапувањето

Пакувачот, не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување доколку количините на материјалот на пакувањето кое го пуштил на пазар, не ги надминува следните вредности:

- хартија и картон – 100 kg.
- стакло - 300 kg.
- метали - 30 kg.
- пластика - 80 kg.
- дрво - 100 kg.
- други материјали од кои се произведува пакување во вкупна вредност од 50 кг.

Член 31

Пакување со затворачи и етикети

Производителот, пакувачот и трговецот не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување доколку пушта на пазар затворачи или етикети кои се пуштени на пазар заедно со пакувањето, ако тежината на затворачите и етикетите заедно не надминува 5% од тежината на пакувањето.

Член 32

Кауција

(1) Заради поттикнување на враќањето и на собирањето на отпадот од пакување правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување може да воведат кауција на повратно пакување која се наплатува на местото на продажба на спакуваната стока.

(2) Кауцијата од став (1) на овој член не смее да го надмине износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни да го известат стручниот орган за воведувањето на кауцијата најдоцна шест месеци пред нејзиното воведување.

(4) Во известувањето од став (3) на овој член задолжително се содржат следните податоци:

- видот на пакувањето и спакуваната стока за кој се наплатува кауцијата;

- висината на цената на кауцијата и нејзиниот однос со цената на спакуваната стока;

- начинот на кој се предвидува да се наплатува кауцијата;

- начинот за известување на јавноста за воведената кауција, и

- други податоци кои значајни за спроведувањето на кауцијата.

(5) Правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни при доставувањето на извештаите од член 25 и 26 на овој закон да достават одвоени податоци за собраниот отпадот од повратното пакување за кој се наплатува кауција

(6) Правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни да обезбедат продавачот што ја наплатил кауцијата да ја врати истата доколку се врати повратното пакување согласно член 50 од Законот за управување со отпад.

(7) Кауција не може да се воведува за пакување кое не може повторно да се употреби заради неговата опасност по животната средина и здравјето на луѓето во поглед на големината, составот и карактериситките на производот кој бил спакуван во пакувањето и самото пакување.

V. Национални цели за собирање и обновување односно преработка на отпад од пакување

Член 33

Собирање и преработка

(1) На територијата на Република Македонија, следните количества на пакување и отпад од пакувања треба да се соберат и преработат во следниот временски рок:

а) До крајот на 2018 година, минимум 60% од тежината на отпадот од пакување што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се преработи со операции на обновување или со операции на енергетска преработка.

б) До крајот на 2018 година, минимум 65% од тежината на отпадот од пакувања што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се рециклира;

в) До крајот на 2018 година, следните количества на материјали од кои се произведува пакувањето треба да се рециклираат:

- 60% стакло,
- 60% хартија и картон,
- 50% метали,
- 22,5% пластика, имајќи ги предвид само материјалите кои се рециклираат во пластика,
- 15% дрво.

(2) Извезените количества на отпад од пакување ќе се засметуваат во остварување обврските и исплнување на целите утврдени во став (1) на овој член само доколку постои доказ дека истите биле преработени на начин кој е во согласност со одредбите на овој закон.

(3) Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина може да утврдува годишни цели заради постепено постигнување на целите од став (1) на овој член.

(4) Целите од став (1) на овој член Владата на Република Македонија на предог на министерот за животна средина може да ги ревидира по потреба, а најмалку еднаш на пет години, во согласност со програмата од член 34 на овој закон.

Член 34

Програма за управување со отпад од пакување

(1) За постигнување на целите утврдени во член 33 на овој закон министерот за животна средина донесува Програма за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: Програма) на предлог на стручниот орган.

(2) Програмата се донесува за период од најмалку пет години и особено содржи:

- опис и оцена на постоечката состојба во управувањето со отпад од пакување;
- опис на субјектите кои постапуваат со отпадот од пакување;
- количина и вид на отпад од пакување што се создава во Република Македонија, како и идни предвидувања и тренд на развој во наредниот петгодишен период;
- мерки за превенција на создавањето на отпад од пакување и мерки за поттикнување на собирањето, селектирањето, повторната употреба, рециклирање и други форми на обновување, преработка и отстранување на отпад од пакување;
- мерки за подобрување на состојбата на пазарот за обновување, преработка и рециклирање на отпадот од пакување;;
- економски мерки;
- мерки за едукација и спроведување на кампања за подигање на јавната свест за постапување со отпад од пакување ;
- преглед на законската регулатива за управување со отпадот и отпадот од пакување и мерки за нејзино подобрување;
- насоки за идниот развој на управувањето со отпадот од пакување;
- цели на количества на пакување и отпад од пакувања кои треба да се соберат и преработат во наредниот период, и
- други прашања кои се од значење за управувањето со отпадот од пакување.

(3) Програмата се изработува со учество на субјектите кои управуваат со отпадот од пакување, комисијата од член 36 на овој закони, органите на државната и локалната власт, невладините организации и други јавни и научни установи и институции.

(4) Врз основа на програмата соодветно ќе се променат целите утврдени во член 33 на овој закон.

Член 35

Доброволно договарање

(1) Економските оператори можат да пристапат кон склучување на доброволен договор со Владата на Република Македонија преку кој ќе ги регулираат меѓусебните обврски и права заради постигнување на исти или поголеми цели од оние утврдени во член 33 на овој закон и постигнување на целите од член 2 на овој закон.

(2) Договорот од став (1) на овој член задолжително ги има следните елементи:

- рок на важност;
- цели и рок за нивно постигнување;
- начин на следење на реализацијата на целите и роковите утврдени во договорот;
- обврски и права на економските оператори и на надлежните органи за државната власт;
- услови и начин на раскинување на обврските и начинот на надоместување на загубите;

(3) Договорот од став (1) на овој член се објавува во Службен весник на Република Македонија.

(4) Договорот од став (1) на овој член, како и начинот и резултатите од неговото спроведување се достапни на јавноста.

Член 36
Комисија за управување со отпад од пакување

(1) Заради следење на состојбата со управувањето со отпадот од пакување во Република Македонија, Владата на Република Македонија формира Комисија за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: комисија).
(2) Комисијата се состои од најмногу 15 члена, со мандат од 3 години кои се избираат од:
- еден преставник од Министерството за животна средина и просторно планирање;
- еден преставник од Управата за животна средина;
- еден преставник од Министерство за финансии;
- еден преставник од Министерство за економија;
- еден преставник од Министерство за локална самоуправа;
- еден преставник од Заедница на единици на локалната самоуправа;
- еден преставник од секои правно лице кое постапува со отпад од пакување;
- двајца преставници од самостоен постапувач со отпад од пакување;
- еден преставник од Здружение на потрошувачи на Македонија;
- двајца преставници на правни и физички лица кои постапуваат со отпад;
- еден преставник од невладина организаија која делува во областа на управувањето со отпадот;

(3) Комисијата разгледува и дава мислења кои се однесуваат на:
- целите од член 33 на овој закон;
- програмата од член 34 на овој закон;
- состојбата во управувањето со отпадот од пакување;
- спроведувањето на овој закон;
- предлагање мерки за спречување и намалување на количината на отпад од пакување што се создава во Република Македонија;
- предлагање мерки за поттикнување на собирањето, повторната употреба, преработката и остранувањето на отпадот од пакување;
- предлага мерки за организирање и поддршка на системи и начини на управување со отпадот од пакување, и
- други прашања што се во врска со управувањето со отпадот од пакување.

(4) Со комисијата раководи министерот за животна средина.
(5) Администритативните работи на комисијата ги врши стручниот орган.
(6) За својата работа комисијата донесува деловник.

Член 37
База на податоци и информативен систем

(1) Стручниот орган е должен да воспостави и води база на податоци за пакувањето и отпадот од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија.
(2) Базата се води врз основа на податоците од извештаите доставени во согласност со член 25 и 26 и 27 на овој закон и особено ги содржи следните податоци:
1) за количината и видот на отпад од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија;
2) за примарното, секундарното и терцијалното пакување:
- количината и видот на пакување што е повторно употребено,

3) за отпадот од пакување кој преставува комунален отпад и отпад од пакување кој не преставува комунален отпад:

- количината и видот на отпад од пакување кое е преработен и отстранет, и

- кличина и водот на отпад од пакување којшто е вклучен во делот на преработен од точка 2 алинеа 2 на овој став, а кој е рециклиран или на друг начин преработен.

4) податоци за својствата на отпадот од пакување (опасност и штетност на материјали од кои е произведено пакувањето), и

5) информации за производителите, пакувачите и други субјекти кои имаат обвски за известување согласно овој закон.

(3) Врз основа на податоците од став (2) на овој член, стручниот орган најдоцна до 30 мај во тековната година објавува извештај за количините и видот на пакување и отпад од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија, како и за управувањето со отпад од пакување.

(4) Заедно со извештајот од став (3) на овој член, стручниот орган објавува податоци за реализација на програмата од член 34 на овој закон, како и податоци за постојните системи за управувањето со отпад од пакување.

(5) Податоците собрани врз основа на овој член се обработуваат и валидизираат од страна на Министерството за животна средина - Македонски информативен центар за животна средина во Информативен систем за пакување и отпад од пакување, кој е составен дел на Информативниот систем за животна средина.

(6) Министерот за животна средина го пропишува начинот на водење, формата и содржинатата на базата на податоци и информативниот систем за пакување и отпад од пакување

Член 38

Економски инструменти

(1) Правно или физичко лице кој пушта на пазарот на Република Македонија пакувања и пакување на спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување е должен да плати надоместок за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: надоместок).

(2) Правното или физичкото лице е должен да го плати надоместокот според видот и количината (нето тежина/волумен) на пакувањето кој изнесува:

	Вид на материјал	Под вид на материјал	Износ
1.	Стакло		1.250 ден/тон
2.	Пластика	PET	3.500 ден/тон
		Останати полимери	6.200 ден/тон
3.	Хартија и картон		3.200 ден/тон
4.	Повеќеслојно пакување составено од претежно хартиени или картонски компоненти	За пијалок и други напитоци	3.500 ден/тон
		За останати намени	6.200 ден/тон
5.	Метал	Лименки	3.500 ден/тон
		Други метални садови	1.800 ден/тон
6.	Дрво		1.250 ден/тон

(3) Надоместокот се пресметува врз основа на просечната единечна нето-тежина на пакувањето и на пакувањата во кои се спакувани стоките определени со прописот од ставот (13) на овој член.

(4) Правното или физичкото лице од став (1) на овој член се должни на фактурата или во прилог на фактурата со која пакувањето и спакуваната стока се пуштаат по прв пат на пазар и врз основа на која се наплатува надоместокот, да ги искажат посебно нето-тежината и видот на пакувањето и висината на пресметаниот надоместок.

(5) Правното или физичкото лице кој е увозник од став (1) на овој член се должни во прилог на увозната фактура или во прилог на фактурата да ги искажат посебно нето-тежината и видот на пакувањето и на пакувањето во кое е спакувана стоката.

(6) Правното или физичкото лице од став (1) на овој член се должни да го уплатат надоместокот на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на секој 15 ден во тековниот месец за сите пресметани надоместоци од претходниот месец.

(7) Надоместокот за Правното или физичкото лице од ставот (5) го пресметува и наплатува царинскиот орган при наплата на царинските давачки за увоз и го уплатува на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка.

(8) Под пакување од ставот (1) на овој член се подразбира пакување кое е празно и е наменето празно да се продава за крајна употреба.

(9) Под пакување на спакувани стоки од ставот (1) на овој член се подразбира продажно, групно и транспортно пакување.

(10) Надоместокот не се плаќаат доколку пакувањето и спакуваните стоки се извезуваат.

(11) Во случајот од ставот (10) на овој член правното или физичкото лице што ги фактурирал пакувањето и спакуваната стока е должен кон фактурата да приложи извозна царинска декларација како доказ дека истите, за кои не е пресметан надоместок, се извезени од Република Македонија.

(12) Во случај на извоз на пакување и спакувани стоки на кои се наплатува надоместок определен со овој член, за кои претходно е наплатен надоместок од ставот (1) на овој член, Правното или физичкото лице имаат право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина врз основа на решение издадено од стручниот орган.

(13) Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животната средина, утврдени во согласност со министерот за финансии и министерот за економија, поблиску ги определува начинот на пресметувањето на надоместокот и неговото прикажување, видовите на пакување и спакувани стоки за кои се пресметува надоместок од ставот (2) на овој член.

(14) Средствата од надоместокот од став (2) на овој член се приход на министерството за животна средина и се уплаќаат на соодветна посебна уплатна сметка, во рамките на трезорската сметка.

Член 39

Користење и враќање на надоместокот

(1) Средствата собрани од надоместокот се користат за поттикнување на активности за собирање, транспорт, повторна употреба, преработка и отстранување на отпад од пакување и за делумно покривање на трошоците за собирање, обновување и преработка на отпадот од продажното, групното и транспортното пакување на правното лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон и на самостојниот постапувач со отпад од член 23 на овој закон.

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон и на самостојниот постапувач со отпад од член 23 на овој закон има право на враќање на надоместокот во висина на количината и видот на отпадот од пакување којшто го преработил.
(3) Висината на надоместокот кој се враќа се пресметува врз основа на член 38 став (2) на овој член.
(4) Надоместокот се враќа врз основа на барање за враќање на надоместокот кој се доставува заедно со поднесувањето на извештајот од член 25 на овој закон за правното лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон, односно член 26 на овој закон за самостојниот постапувач со отпад од член 23 на овој закон.
(5) Правното лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон и на самостојниот постапувач со отпад од член 23 на овој закон е должен кон барањето од став (4) на овој член да приложи извештај од независен ревизор за количината на отпад од пакување која тврди дека ја преработил.
(6) Врз основа на барањето од став (4) на овој член, стручниот орган е должен да донесе решение за враќање на надоместокот во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.
(7) Решението за враќање на надоместокот го реализира Министерот за животна средина во рок од 30 дена од денот на приемот.

Член 40
Програма за финансирање

(1) Средствата собрани од надоместокот кои преостанале по извршените враќања на надоместокот согласно член 39 на овој закон се користат за финансирање и реализација на активности со кои се поттикнува собирањето, преработката и отстранувањето на отпадот од пакување.
(2) Финасирањето и реализацијата на активностите се врши врз основа на годишна програма за финансирање што стручниот орган ја подготвува врз основа на програмата од член 34 на овој закон.
(3) Доделувањето на средствата од програмата од членот 40 на овој закон, се врши по пат на јавен конкурс којшто го објавува и спроведува стручниот орган.
(4) По исклучок од ставот (2) на овој член, средствата од програмата од членот 40 на овој закон, може да се доделат и со одлука на Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина, доколку:
- средствата се наменуваат за изградба на инфраструктурни објекти за собирање, преработка и отстранување на отпад од поширок јавен интерес;
- намената на средствата е утврдена во програмата од членот 34 на овој закон, и
- средставата се наменети за исполнување на обврски кои се утврдени во доброволните договори од член 35 на овој закон.

(5) По исклучок од ставот (2) на овој член, средствата од програмата од членот 40 на овој закон, може да се доделат и со одлука на Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина за делумно покривање на трошоци на правните лица кои вршат преработка на отпадот од пакување пресметани по единечна цена на еден тон преработен отпад од пакување.
(6) Програмата од членот 40 на овој закон стручниот орган ја донесува по донесувањето и конечноста на последното решение за враќање на надоместокот од член 39 на овој закон, но не подоцна од 01 јули во тековната година.

Член 41

Јавен конкурс

(1) Средствата кои се доделуваат по пат на јавен конкурс од член 40 став (2) на овој член се наменуваат за финансирање и реализација на:

- проекти за набавка на опрема за собирање и преработка на отпад и отпад од пакување;
- проекти за исполнување на обврски кои произлегуваат за економските оператори согласно овој закон;
- проекти за воведување на нови технологии за производство на пакување кое е поподобно за повторна употреба, преработка и рециклирање,
- проекти за едукација и подигнување на јавната свест на граѓаните и економските оператори за постапување со отпадот од пакување;
- други проекти кои директно придонесуваат кон реализацијата на целите од член 33 на овој закон;
- програми и други проекти за спречување и превенција согласно член 6 на овој закон, и
- проекти за подобрување на состојбата на пазарот за преработка и рециклирање на отпадот од пакување.

(2) Јавниот конкурс од член 40 став (2) на овој член се спроведува од комисија формирана од министерот за животна средина.

(3) Комисијата од став (2) на овој член е составена од пет член од кои:

- еден е претставник од стручниот орган,
- еден е претставник од правното лице кое постапува со отпад од пакување кој е член на Комисијата за управување со отпад од пакување од член 36 на овој закон,
- еден е преставник од самостоен постапувач со отпад од пакување кој е член на Комисијата за управување со отпад од пакување од член 36 на овој закон;
- еден преставник од министерството за животна средина и просторно планирање, и
- еден преставник од правните лица кои вршат преработка на отпадот од пакување .

(4) Јавниот конкурс од член 40 став (2) на овој член се објавува во треће од 30 дена во Службен весник на Република Македонија и во најмалку два дневни весници кои излегуват на целата територија на Република Македонија.

(5) Комисијата од став (2) на овој член е должна да донесе одлука за расоредување на средствата во рок од 30 дена од денот на истекувањето на роко од последното објавување на конкурсот.

(6) Резултатите од кокурсот се објавуваат во Службен весник на Република Македонија.

Член 42

VI. Надзор и надлежни органи

(1) Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши министерството за животна средина и просторно планирање.
(2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина
(3) За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина на општините, овластените инспектори за животна средина на општините во градот Скопје и овластените инспектори за животна средина на градот Скопје.

(4) Инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон во делот на прометот со пакувањата, означувањето на пакувањата, информирање на потрошувачите го врши Државниот пазарен инспекторат.
(5) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на незаконското постапување со отпад од пакување кој не е комунален отпад и негово оставање или предавање како комунален отпад вршат комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.

Член 43

Државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, државните пазарни инспектори, комуналните инспектори на општините и на Градот Скопје при преземањето на активности за вршење на инспекциски надзор над примена на овој закон, можат да побараат соработка од претставници на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи.

. **Член 44**

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина, има право:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали за реализација на целитеод членот 6 од овој закон е изготвена програма за спречување и превенција на создавање на отпад (член 6 став 2);
2) да врши увид и контрола и да утврди дали е доставен информација до стручниот орган, во случаите на надминување на нивото на концентрација на тешки метали од член 10 став (2) на овој закон, во некои од дванесетте последователни месечни контроли на стандардно и редовно производство, (член 10 став 3);
3) да врши увид и контрола и да утврди дали на свој трошок се обезбедува собирање и преработка на отпадот од пакување кое го пуштиле на пазарот во Република Македонија согласно член 16 од овој закон;
4) да врши увид и контрола и да утврди дали се прима назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во согласност со член 17 на овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;
5) да врши увид и контрола и да утврди дали за спроведување на обврските од член 17 став 1, 2 и 3 на овој закон производителот, пакувачот и трговецот имат обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку имаат продажен простор поголем од 200 m^2 (член 17 став 4);
6) да изврши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за ослобудување (член 18);
7) да врши увид и контрола и да утврди дали правното лице поседува дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 20 став 2) ;
8) да врши увид и контрола и да утврди дали до стручниот орган се доставени податоците за производителите, пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имат договор, се основачи или со договор се

здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување (член 20 став 5);

9) да врши увид и контрола и да утврди дали правното лице за постапување со отпад од пакување при воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од член 21 став (1) на овој закон обезбедил докази дека ги земал во предвид задолжителните податоци (член 21 став 3);
10) да врши увид и контрола и да утврди дали собирните места и центри се уредени на таков начин кој што ќе овозможи крајните корисници да го оставaт отпадот од пакување кој не е комунален отпад и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи (член 22 став 1);
11) да врши увид и контрола и да утврди дали се информира јавноста и крајните корисници согласно член 22 став 2, 3 и 4);
12) да врши увид и контрола и да утврди дали се поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување и дали е регистриран согласно член 23 од овој закон (член 23 став 1).
13) да врши увид и контрола и да утврди е доставен извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во определениот рок согласно член член 25 став 2;
14) да врши увид и контрола и да утврди дали се води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година и за постапувањето со отпадот од пакување во пишана и во електронска форма согласно член 26 став1;
15) да врши увид и контрола и да утврди дали до стручниот орган во определениот рок е доставен извештај во пишана и електронска форма за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во претходната година (член 26);
16) да врши увид и контрола и да утврди дали самостојниот постапувач со отпад од пакување ги превзема обврските од член 22 на овој закон и дали доставува извештаи во согласност со член 23 од овој закон (член 27 став 4);
17) да врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник постапува согласно член 27 од овој закон;
18) да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за исклучоци во постапувањето согласно член 30 на овој закон;
19) да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите од член 31 на овој закон;
20) да врши увид и контрола и да утврди дали се известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата (член 32 став 3);
21) да врши увид и контрола и да утврди дали е воведена кауција согласно член 32 став (2) од овој закон;
22) да врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети целите од член 33 на овој закон се веродостојни;
23) да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските што произлегуваат од доброволните договори (член 35);
24) да врши увид и контрола и да утврди дали производителот и пакувачот кој пуштат на пазарот на Република Македонија пакувања и пакување на спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување постапуват согласно член 38 од овој закон;

(2) На барање на државниот инспектор за животна средина, овластено лице на органот надлежен за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

(3) На барање на стручниот орган во вршењето на инспекцискиот надзор може да учествува и државен службеник вработен во стручниот орган.
(4) Државниот инспектор за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор кога тоа го побарал стручниот орган.

Член 45
Донесување на решенија на државниот инпектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина со решение:

1. ќе ги задолжи да изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад согласно член член 6 на овој закон (членот 6 став 2);
2. ќе ги задолжи да спроведат месечни контроли за утврдувањето на концентрацијата на тешки метали на пакувањето и редовно да доставуваат извештаи (член 10);
3. ќе ја ограничи и/или забрани работата на правното лице доколку собирањето и преработката на отпадот од пакување кое го пуштиле на пазарот во Република Македонија не е во согласност со член 16 од овој закон (член 16 став 1), како и ќе ги задолжи да превземат соодветни мерки;
4. ќе ги задолжи да го примат назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во согласност со член 17 на овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;
5. ќе ја ограничи и/или забрани работата на производителот, пакувачот и трговецот доколку не ги спроведуват обврските од член 17 став 1,2 и 3 од овој закон и доколку немат обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку имаат продажен простор поголем од 200 m^2, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба (член 17 став 4);
6. ќе ги задолжи да се здружат или пристапат кон правно лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон или да добијат дозвола согласно член 23 на овој закон (член 16);
7. ќе ја ограничи и/или забрани работата на производителот, пакувачот и трговецот доколку не се вклучени во систем за собирање и повратен прим на отпад од пакување (член 20) или не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување (член 23) од најмалку 30 дена, во кој рок треба да го сторат тоа;
8. ќе ја ограничи и/или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување или на самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку не доставува извештај согласно член 25 и 26 на овој закон, од најмалку 30 дена во кој рок треба да го достават извештајот;
9. ќе ги задолжи собирните места и центри да се уредат на таков начин кој што ќе овозможи крајните корисници да го остават отпадот од пакување кој не е комунален отпад и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи (член 22 став 1);
10. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице доколку не поседуваа дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување и ќе ги задолжи во рок од 30 дена до стручниот орган да поднесуват барање за добивање на дозвола за

основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 20 став 2) ;

11. ќе ги задолжи до стручниот орган да доставуват податоци за производителите, снабдувачите, пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување, (член 20 став 5);
12. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување доколку при воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од член 21 став (1) на овој закон не обезбедил докази дека ги земал во предвид задолжителните податоци, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба. (член 21 став 3);
13. ќе ги задолжи до ја информираат јавноста и крајните корисници согласно член 22 став 2,3 и 4)
14. ќе ја ограничи или забрани работата на самостојниот постапувач со отпад од пакувања доколку не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување и ќе ги задолжи во рок од 30 дена до стручниот орган да поднесат барање за добивање на дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување (член 23 став 1).
15. ќе ги задолжи да доставуват извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во определениот рок согласно член член 25 став 2;
16. ќе ги задолжи да водат евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во текот на една година во пишана и во електронска форма согласно член 26 став 1;
17. ќе ги задолжи да достават извештај во пишана и електронска форма за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во претходната година во определениот рок до стручниот орган, (член 26 став 2)
18. ќе го задолжи самостојниот постапувач со отпад од пакување да ги превзема обврските од член 22 на овој закон и да доставува извештаи во согласност со член 23 од овој закон (член 27 став 4);
19. ќе ги задолжи крајните корисници да постапуват согласно член 27 од овој закон;
20. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку е воведена кауција спротивно на членот 32 став (2) од овој закон, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба(32 став 2);
21. ќе ги задолжи да го известуваат стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијат; (член 32 став 3);
22. ќе ги задолжи да обезбедуват повторна употреба, преработка или отстранување за отпадот од пакување кој се соберува или преземува во текот на една календарска година најдоцна до крајот на наредната година со цел да се постигнат целите утврдени во член 33 на овој закон;
23. ќе ја ограничи или забрани работата на произведителот и пакувачот кој пуштат на пазарот на Република Македонија пакувања и спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување доколку не постапуват согласно член 38 од овој закон, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, државните инспектори за животна средина утврди дека субјектите коишто управуваат со пакување и отпад

од пакувања не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државните инспекторот за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

(4) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 46

Делокруг на надзор на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, имат право:

1. да вршат увид и да утврдат дали отпадот од пакување кој не е комунален отпад се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад (член 15 став 1)
2. да врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник постапува со отпадот од пакување согласно одредбите за постапување со отпад. (член 15 став 2 и 3).

Член 47

Донесување на решенија на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје со решение:

1. ќе ги задолжи правните или физичките отпадот од пакување кој не е комунален отпад да не се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад. (член 15 став 1)
2. ќе ги задолжува крајните корисници да постапуват со отпадот од пакување согласно одредбите за постапување со отпад. (член 15 став 2 и 3).
3. ќе ги задолжи правните или физичките лица да комунален отпад да го остават на места наменети за тоа и да ги остраната последиците од сторениот прекршок.

Член 48

Делокруг на надзор на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот пазарен инспектор , има право:

1. Да врши увид и да утврди дали пакувањето е означано во согласност со член 13 на овој закон и прописот донесен врз основа на овој член (член 13) ;
2. да врши увид и контрола и да утврди дали е поставено известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и супстанции кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување (член 14 став 1);
3. да врши увид и контрола и да утврди дали производителот на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето обезбедува доказ за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон (член 14 став 2);
4. да врши увид и контрола и да утврди дали трговецот го прима назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во согласност со член 17 на овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;
5. да врши увид и контрола и да утврди дали за спроведување на обврските од член 17 став 1, 2 и 3 на овој закон производителот, пакувачот и трговецот имат обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку имаат продажен простор поголем од 200 m^2 (член 17 став 4);
6. да врши увид и контрола и да утврди дали кон фактурата се приложува изјава или се исполнети условите од член 28 на овој закон;
7. Да утврди дали кауцијата не го надминува износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока (член 32 став 2);

(2) На барање на државниот пазарен инспектор, овластено лице на органот надлежен за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

(3) Државниот пазарен инспекторат вршењето на инспекцискиот надзор од ставот (1) на овој член го врши согласно со Законот за пазарната инспекција, Законот за животна средина, Законот за управување со отпад и овој закон.

Член 49

Донесување на решенија на државниот пазарен инспектор

(1)При вршење на инспекцискиот надзор, државниот пазарен инспектор со решение:

1. ќе ги задолжи да го повлечат пакувањето и спакуваните производи доколку истото не ги исполнува условите од член 10 на овој закон;
2. ќе ги задолжи пакувањето да биде означена со ознака согласно со член 13 на овој закон и прописите донесени врз основа на овој член;
3. ќе ги задолжуваа производителите на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето да обезбедува доказ за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон (член 14 став 2).
4. ќе ги задолжи да се посават известувања во согласност со член 14 на овој закон:

5. ќе ја ограничи или ќе ја забрани работата на правното лице кое нема обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување во рок од 30 дена во кој рок треба да ги остранат причините за настанатите последици (член 17);
6. ќе ја ограничи или ќе ја забрани работата на правното лице што воведела кауција која го надминува износот од 30% од продажната цена на спакуваната стока;

Член 50

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

Државните инспекторите за животна средина, овластените инспектори за животна средина, комуналните инспектори на општините, инспекцискиот надзор во областа на управување со пакување и отпад од пакување го спроведуваат во согласност со одредбите на овој закон, Законот за управување со отпад и Законот за животната средина.

VII ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 51

Прекршочни санкции за производителите на пакување

(1) Глоба во износ од 3000 евра евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот на пакувања за прекршок доколку:

1. за реализација на мерките од членот 6 на овој закон не изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад (член 6 став 2);
2. Пушти на пазар пакувања кои ги надминуваат дозволените граници за тешки метали од член 10 став (1) од овој закон;
3. не доставуваат извештај до стручни орган во случај на надминување на концетрацијата на тешки метали во пакувањето(член 10 став 4);
4. не го означуваат пакувањето во согласност со член 13 на овој закон и прописот донесен врз основа на овој член; (член 13);
5. не постави известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и суспстанции кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување;
6. не обезбеди информации за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон за секој вид пакување во кое спакувана и наполнета стока (член 14 став 3).
7. на свој трошок не обезбедува собирање и преработка на отпадот од пакување кое го пуштил на пазарот во Република Македонија согласно член 16 од овој закон (член 16 став 1);
8. со продажното,групното и транспортното пакување на постапува согласно член 17 од овој закон;

9. не води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во текот на една година во пишана и во електронска форма (член 26 став 1);
10. во определениот рок не доставува извештај до стручниот орган за видот и количината на пакување кое го пуштул на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во предходната година во пишана и електронска форма;(член 26 став 2);

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот на пакувања доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(5) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена..

Член 52

Прекршочни санкции за пакувачите на пакувања

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на пакувачот на пакувања за прекршок доколку:

1. за реализација на мерките од членот 6 на овој закон не изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад (член 6 став 2);
2. Пушти на пазар пакувања кои ги надминуваат дозволените граници за тешки метали од член 10 став (1) од овој закон;
3. не доставуваат извештај до стручни орган во случај на надминување на концетрацијата на тешки метали во пакувањето(член 10 став 4);
4. не постави известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и супстанции кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување;
5. не обезбеди информации за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон за секој вид на материјал од кои е произведено пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар (член 14 став 3).
6. на свој трошок не обезбедуват собирање и преработка на отпадот од пакување кое го пуштил на пазарот во Република Македонија согласно член 16 од овој закон (член 16 став 1);
7. со продажното,групното и транспортното пакување на постапува согласно член 17 од овој закон;
8. не води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година во пишана и во електронска форма (член 26 став 1);

9. во определениот рок не доставува извештај до стручниот орган за видот и количината на пакување кое го пуштул на пазар во предходната година во пишана и електронска форма;(член 26 став 2);

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на пакувачот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(5) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 53

Прекршочни санкции за трговците на пакувања

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот за прекршок доколку:

1. за реализација на мерките од членот 6 на овој закон не изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад (член 6 став 2);
2. не постави известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и суспстанции кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување;
3. не постапуваа согласно член 16 став 1 од овој закон доколку продава стока спакувана во пакување кое не е комунален отпад и ако за ова пакување на се пропишани посебни услови за постапување;
4. со продажното,групното и транспортното пакување на постапува согласно член 17 од овој закон;
5. не води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во текот на една година во пишана и во електронска форма (член 26 став 1);
6. во определениот рок не доставува извештај до стручниот орган за видот и количината на пакување кое го пуштул на пазар и за постапувањето со отпад од пакување во предходната година во пишана и електронска форма;(член 26 став 2);

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(5) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 54

Прекршочни санкции за крајниот корисник на пакувања

(1) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник на пакувања за прекршок доколку:

1. отпадот од пакување кој не е комунален отпад го остават или предават како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад. (член 15 став 1).
2. не постапува со отпадот од пакување согласно одредбите од член 15 став 2,3 и 4. (член 15 став 2 и 3);
3. не постапува согласно член 27 од овој закон;

(2) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(5) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 55

Прекршочни санкции за самостојниот постапувач со отпад од пакувања

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпад од пакувања за прекршок доколку:

1. не е регистриран и не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување согласно овој закон (член 23 став 1);
2. воведува кауција која го надминува износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока (член 32 став 2);
3. не го известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата; (член 32 став 3)
4. кауцијата што ја наплатило не ја врати доколку се врати повратното пакување согласно член 50 од Законот за управување со отпад(член 32 став 5);
5. воведува кауција за пакување кое не може повторно да се упореби заради неговата опасност по животната средина и здравјето на луѓетово поглед на големината, составот и карактеристиките на производот кој бил спакуван во пакувањето и самото пакување, (член 33 став 7)

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(5) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 56

Прекршочни санкции за правното лице за постапување со отпад од пакување

(1) Глоба во износ од 10.000 – 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за постапување со отпад од пакување за прекршок доколку:

1. вршењето на работите од член 19 став 2 од овој закон не ги довери на трети лица кои се регистрирани за вршење на тие работи и поседуваат соодветни дозволи согласно овој или друг закон; (член 19 став 4)
2. не поседуваа дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 20 став 2) ;
3. до стручниот орган не ги доставува податоците за производителите, , пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување, (член 20 став 5);
4. собирањето, преработката, отстранувањето на отпадот од пакување му го доверила на правно или физичко лице кои не поседуваат соодветни дозволи,(21 став 4);
5. при организирањето на системот не постапуваа согласно член 22 на овој закон;
6. со отпадот од пакување кој го собрал во текот на една календарска година не постапуваа соглсно член 25 став 1 од овој закон;
7. не доставува или достави некоплетен, извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во определениот рок;(Член 25 став 2);
8. воведува кауција која го надминува износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока (член 32 став 2);
9. не го известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата; (член 32 став 3)
10. кауцијата што ја наплатило не ја врати доколку се врати повратното пакување согласно член 50 од Законот за управување со отпад(член 32 став 5);
11. воведува кауција за пакување кое не може повторно да се упореби заради неговата опасност по животната средина и здравјето на луѓетово поглед на големината, составот и карактеристиките на производот кој бил спакуван во пакувањето и самото пакување, (член 33 став 7)

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 57

Прекршочни санкции за службените лица

Прекшочните санкции за службените лица кои се одговорни за спроведување на овој закон се изрекуваат согласно со Законот за животната средина.

Член 58

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членот 51, 52, 53, 54 и 55 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 42 на овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(3) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно одредбите од Законот за животната средина.

Член 59

Водење на прекршочната постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите , 52, 53, 54 и 55 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочна комисија).

(2) Постапката пред прекршочната комисија се води согласно со одредбите на Законот за животната средина.

(3) За прекршоците утврдени во членот 56 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Член 60

Предони и завршни одредби

(1) Првото известување на производителот, пакувачот и трговецот за видот и количините на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година и за постапување со отпад од пакување согласно член 26 на овој закон е должен да го достави најдоцна до 31 март 2011 година.
(2) Комисијата за управување со отпад од пакување од член 36 на овој закон ќе се формира најдоцна 31.12.2010 година.
(3) Содржината на тешки метали може да го надминува нивото од 100 милиграма по килограм маса тежински утврдени во член 10 на овој закон до 31.12.2011 година.
(4) Првиот извештај за количините и видот на пакувањето што се пушта на пзарот во Република Македонија и за управувањето со отпад од пакување согласно член 37 на овој закон ќе се објави најдоцна до 31.12.2011 година.
(5) Надоместкот од член 38 на овој член ќе отпочне да се применува од 01.01.2012 година..
(6) Обврските за идентификација и означување на пакувањето од член 13 на овој закон ќе се применуваат од 01.01.2012 година.
(7) Одредбите на член 17 став (4) на овој закон ќе отпочнат да се применуваат на 01.01.2012 година.

(8) Програмата за управување со отпад од член 34 на овој закон ќе се донесе најдоцна до 30.06.2011 година.
(9) Производителот, пакувачот и трговецот обврските од член 16 на овој закон се должни да се здружат преку основање на, и/или склучување на договор со, правно лице за постапување со отпад од пакување или да се регистрираат во евиденцијата како самостојни постапувачи со отпад од пакување најдоцна до 31.12.2011.
(10) Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат најдоцна до 31.12.2010 година.
(11) Програмата од член 6 став (2) на овој закон пакувачот и производителот се должни да ја изготват најдоцна до 31.12.2012 година.

Член 61
Влегување во сила

Овој закон влегува во сила во рок од осум дена од денот на објавувањето во Службен весник на Република Македонија, а ќе отпочне да се применува на 01.01.2010 година.